

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Факультет аудіовізуального мистецтва

Кафедра кінотелережисури та сценарної майстерності

ПЕРЕДДИПЛОМНИЙ СЕМІНАР

ПРОГРАМА

та навчально-методичні матеріали
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за спеціальністю
021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»,
галузь знань 02 «Культура та мистецтво»

**Освітньо-професійна програма
КІНОТЕЛЕРЕЖИСУРА**

Харків, 2026

УДК 791.632:378.147](073)

П27

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол № 14 від 27.04.2026 р.)

Рецензенти:

Миславський В. Н., доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри кінотелережисури та сценарної майстерності ХДАК

Мархайчук Н. В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри мистецтвознавства ХДАК

Укладачі:

Черкасова Н. О., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри кінотелережисури та сценарної майстерності ХДАК

Нікулін Р. В., викладач кафедри кінотелережисури та сценарної майстерності ХДАК

П27

Переддипломний семінар : програма та навч.-метод. матеріали для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти, спец. 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», галузь знань 02 «Культура та мистецтво», освітня програма «Кінотелережисура» / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т аудіовізуального мистецтва, Каф. аудіовізуальних медіа та медіакомунікацій ; [уклад. Черкасова Н. О., Нікулін Р. В.] Харків : ХДАК, 2026. 30 с.

УДК 791.632:378.147](073)

© Харківська державна академія культури, 2026 р.

© Черкасова Н.О., 2026 р.

© Нікулін Р.В., 2026 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ТА ЇХ ТЕМАТИКА	9
СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ ТА ЇХ ТЕМАТИКА	14
САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	19
РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ТЕКСТОВОЇ ЧАСТИНИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ЕКРАННОЇ РОБОТИ	21
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	25
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	26
ДОДАТКИ	30

ВСТУП

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Програма навчальної дисципліни «Переддипломний семінар» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво».

Програмою навчальної дисципліни «Переддипломний семінар» передбачено вивчення сучасної практики презентації аудіовізуального проєкту на різних стадіях його створення для просування або фінансування. Закріплення отриманих теоретичних знань відбувається на семінарських заняттях з аналізом розробки та реалізації творчої кваліфікаційної екранної роботи та при виконанні самостійної роботи (підготовка до аудиторних занять, опрацювання розділів програми, робота з додатковою літературою).

Обсяг дисципліни складає 4 кредити ЄКТС / 120 год., з них аудиторних – 40 годин, самостійна робота – 80 год.

Мета курсу – ознайомити студентів з процедурами успішної презентації власного аудіовізуального проєкту на прикладі кваліфікаційної екранної роботи.

Очікувані результати навчання:

- знати структуру, обсяг та параметри Пояснювальної записки кваліфікаційної екранної роботи;
- забезпечувати графік підготовки документації;
- усвідомлювати логіку формування презентації отриманих результатів;
- демонструвати культуру оформлення письмового тексту, редагування / саморедагування тексту;
- визначити основні вимоги до презентації аудіовізуального твору;
- вдосконалити методику підготовки презентаційних матеріалів аудіовізуального твору;
- розробити нормативну документацію до кваліфікаційної екранної роботи.

Форми навчальної роботи: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, самостійна робота студентів, консультації. Лекційні заняття допомагають визначити специфіку текстологічної репрезентації аудіовізуального твору, мають інтерактивний пізнавально-прикладний характер. Семінарські заняття орієнтовані на роботу над текстом кваліфікаційної роботи бакалавра і успішну презентацію власного аудіовізуального проєкту.

Передбачені методи навчання. У процесі роботи над теоретичним та

практичним матеріалом курсу під час аудиторних занять застосовуються:

- пояснювально-ілюстративний метод – викладач пояснює основи теорії та практики режисерського фаху під час перегляду та аналізу фрагментів аудіовізуальних творів;

- метод проблемного викладу – педагог не тільки формулює теоретичну або практичну проблему, а й пропонує спосіб її подолання з допомогою порівняння різних підходів і точок зору;

- частково-пошуковий – активний пошук рішення практичних та теоретичних задач (наприклад – визначення певного періоду) на основі загальноприйнятих методичних принципів;

- словесний метод – слово (розповідь, бесіда);

- практичні методи: студенти одержують знання й уміння, виконуючи практичні завдання;

- наочні методи: джерелом знань є наочні приклади (ілюстрація).

Форми контролю

Вид контролю	Методи контролю
Поточний	моніторинг знань
Проміжний	робота на практичних, семінарських заняттях
Самостійна робота	перевірка самостійної роботи здобувачів
Підсумковий контроль	залік

Завданням *поточного контролю* рівня знань є перевірка вивченого матеріалу, визначення ступеня його засвоєння, формування навичок самостійної роботи з текстами та спроможності їх осмислення та інтерпретації; навичок усної самопрезентації. Здійснюється під час аудиторних занять. На лекціях наприкінці пари може проводитися експрес-контроль. На *семінарах* оцінюються виступи за питаннями, що винесені на самостійну роботу, активність участі в диспутах, дискусіях тощо.

Проміжний (періодичний) контроль рівня знань передбачає перевірку виконаних протягом відповідних тем/модулів завдань самостійної роботи студентів та здійснюється під час проведення модульно-тематичних атестацій, які передбачає *індивідуальну* перевірку знань курсу, умінь і практичних навичок. Також *рубіжні* етапи контролю знань передбачені у формі усного опитування / бесіди / роботи на практичних заняттях, перевірки якості виконання завдань самостійної роботи студентів під час атестацій, тощо.

Підсумковий контроль виконується з метою оцінювання рівня знань,

вмінь і навичок, отриманих студентом упродовж семестру. Система підсумкового контролю передбачає оцінювання рівня знань всіх тем дисципліни.

Студент може ліквідувати семестрову академічну заборгованість на атестаційному / заліковому тижні (строго за взаємоузгодженим розкладом). У випадку не виконання студентом усіх передбачених робочою програмою форм поточного контролю він не отримує залік. У цьому разі процес ліквідації заборгованості відбувається відповідно до Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості викладачами вищої освіти ХДААК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_laz.pdf).

Оцінювання результатів навчання проводиться за 100-бальною шкалою. *Рейтинговий бал* є «комплексним показником успішності студента, який визначається сумою фактично набраних рейтингових балів за усіма передбаченими заліковими модулями семестру і дає кількісну характеристику стану поточних навчальних досягнень студента з цієї дисципліни», а тому **складається з суми балів з усіх видів навчальної роботи, отриманих упродовж семестру.**

Оцінювання поточного, проміжного контролю відбувається за наступними критеріями:

- якість виконання завдань самостійної роботи студентів;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу;
- розуміння, рівень засвоєння питань, що вивчаються;
- якість підготовки презентацій з використанням сучасних професійних програмних засобів, тощо.

Кількість балів за виконання навчальних завдань самостійної роботи та підсумкового контролю нараховується з урахуванням наступних критеріїв:

- самостійність виконання завдань,
- своєчасність;
- креативність.

Під час **заліку** здобувач має право і можливість покращити результати відповідей за темами дисципліни.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1.

Текстологічна репрезентація аудіовізуального твору

Тема 1. Нормативна документація кваліфікаційної роботи.

Комплексний державний іспит: його складові (теоретична та практична). Нормативні документи, які регламентують підготовку кваліфікаційної роботи. Положення про бакалаврську кваліфікаційну екранну роботу: вимоги та методичні рекомендації до виконання.

Тема 2. Підготовка матеріалів кваліфікаційної екранної роботи.

Структура Пояснювальної записки до аудіовізуального проєкту. Вимоги до творчої та технічної якості зображального ряду. Затвердження документації до кваліфікаційної екранної роботи. Супроводжувальні матеріали до аудіовізуального проєкту (афіша, синопсис, тощо).

Тема 3. Презентація кваліфікаційної екранної роботи.

Основні вимоги до презентації аудіовізуального твору. Методика підготовки презентаційних матеріалів аудіовізуального твору. Підготовка до проходження передзахисту кваліфікаційної роботи: доповідь, презентація, відповіді на питання рецензентів.

Розділ 2.

Режисерсько-постановочні аспекти створення фільму

Тема 4. Планування знімального процесу.

Розкадровка, шотліст, календарний план, організаційні ризики.

Тема 5. Візуальне рішення та операторська концепція.

Кадрування, крупності, рух камери, світло, референси.

Тема 6. Мізансцена та робота з акторами, простором і локаціями.

Організація дії в кадрі, пластика акторів, драматургія простору.

Розділ 3.

Підготовка документації

Тема 7. Робота над змістом Пояснювальної записки.

Дослідження обраної проблематики, наявність логіки у викладі матеріалу, актуальність та новизна. Розробка графіку підготовки документації.

Тема 8. Типові помилки при написанні та оформленні Пояснювальної записки.

Приклади оформлення змісту. Аналіз основних помилок: стиль, граматики, редагування. дотримання стандартів, чіткий поділ на вступ, основну частину та висновок, оформлення списку літератури, додатків.

Тема 9. Затвердження документації до кваліфікаційної екранної роботи.

Обсяг та параметри Пояснювальної записки. Розробка презентаційних матеріалів. Оцінювання результатів.

Розділ 4.

Художньо-технологічні аспекти поствиробництва

Тема 10. Монтаж як переосмислення драматургії.

Ритм і темп фільму, монтажна логіка сцен, робота зі структурою на етапі збирання матеріалу.

Тема 11. Звукове рішення дипломного фільму.

Атмосфера, шуми, діалоги, тиша, музика як драматургічний інструмент. Єдність зображення, монтажу та звуку; перевірка тональності, жанру.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Сучасні практичні заняття – це форма навчального заняття, при якій науково-педагогічний працівник організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни шляхом виконання спеціально сформульованих завдань та сприяє формуванню вмінь і навичок їх практичного застосування шляхом виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

Практичні заняття мають важливе виховне та практичне значення і орієнтовані на вирішення наступних завдань:

- поглиблення, закріплення і конкретизацію знань, отриманих на лекціях, семінарах та в процесі самостійної роботи;
- розвитку умінь спостерігати та пояснювати явища, що вивчаються;

– формування практичних умінь і навичок, необхідних в професійній діяльності;

– розвитку самостійності (у структурі практичного заняття домінує самостійна робота студентів) тощо.

Програмою передбачено проведення практичних занять за основними темами курсу, а саме:

- 1 Розробка вступу Пояснювальної записки
- 2 Розробка Розділу 1
- 3 Підготовка Додатків
- 4 Методика підготовки презентаційних матеріалів аудіовізуального твору
- 5 Презентація кваліфікаційної екранної роботи

Практичне заняття 1.

Розробка вступу Пояснювальної записки.

Питання для обговорення:

1. Типова структура Пояснювальної записки.
2. Специфіка змістовного наповнення кваліфікаційної роботи.
3. Основні складові Вступу.
4. Аналіз первинного задуму екранної роботи.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навч.-метод. посіб. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Горпенко В.Г. Функції кольору в кіно та телебаченні. Київ, 1999. 55 с.
3. Голосовська Г. Г. Українська мова для всіх : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2013. 216 с.
4. Зубавіна І. Б. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. Київ : Інститут проблем суч. мис-ва, 2007. 296 с.
5. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посіб. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
6. Ющук І. П. Практичний довідник з українського правопису. 2-е вид., доопр. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 128 с.

Практичне заняття 2.

Розробка Розділу 1

Питання для обговорення:

1. Авторська концепція екранного твору.
2. Ступінь розробки заявленої проблематики.
3. Вимоги до творчої якості зображального ряду.

4. Вимоги до технічної якості зображального ряду.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Брюховецька Л. І. Енергія відродження. Українське кіно 2014-2020. Випуск 13. Київ : редакція журналу «Кіно-Театр», 2022. 248 с.
2. Госейко Л. Історія українського кінематографа 1896-1995. Київ : KINO-KOLO, 2005. 464 с.
3. Десятник Г. Від задуму до екрана: тексти лекцій. Київ : КНУ, 2015. 226 с.
4. Десятник Г.О., Лимар Л.Д. Основи акторської майстерності в екранній творчості: тексти лекцій [науковий редактор доктор наук із соціальних комунікацій Гоян В.В.]. Київ, Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. 108 с.
5. Зубавіна І. Б. Час і простір у кінематографі. Київ : Щек, 2008.
6. Погребняк Г.П. Кіно, телебачення та радіо в сценічному мистецтві : підручник. Київ, НАКККіМ, 2017. 392 с.
7. Роздобудько І., Санін О. Кіно на папері. Київ : Нора-Друк, 2016. 288 с.
8. Ющук І. П. Практичний довідник з українського правопису. 2-е вид., доопр. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 128 с.

Практичне заняття 3.

Підготовка Додатків

Питання для обговорення:

1. Особливості створення кіносценарію.
2. Особливості розробки сценарію телевізійного нарису.
3. Структура режисерського сценарію.
4. Вимоги до розробки макету афіши.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Вайно М. Е. Сценарна майстерність: написання п'єси; написання кіносценарію: Навчальний посібник. Книга 1. Івано-Франківськ: Місто-НВ, 2015. 232 с.
2. Горпенко В. Г. Кіносценарій як специфічна форма організації дії. Київ, 1999. 21 с.
3. Горпенко В. Г. Функції кольору в кіно та телебаченні. Київ, 1999. 55 с.
4. Десятник Г. Від задуму до екрана: тексти лекцій. Київ : КНУ, 2015. 226 с.
5. Олександр Довженко: Маловідомі сторінки / упоряд. В.Н. Миславський. Харків : Дім Реклами, 2015. 260 с.
6. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посіб. Львів : Афіша, 2001. 416 с.

7. Роздобудько І., Санін О. Кіно на папері. Київ : Нора-Друк, 2016. 288 с.

Практичне заняття 4.

Методика підготовки презентаційних матеріалів аудіовізуального твору

Питання для обговорення:

1. Складання плану презентації.
2. Розробка сценарію презентації.
3. Підготовка ілюстративних матеріалів.
4. Стиль презентації.
5. Критерії успішної презентації.
6. Створення презентації.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навч.-метод. посіб. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
2. Голосовська Г. Г. Українська мова для всіх : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2013. 216 с.
3. Десятник Г.О., Лимар Л.Д. Основи акторської майстерності в екранній творчості: тексти лекцій [науковий редактор доктор наук із соціальних комунікацій Гоян В.В.]. Київ, Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. 108 с.
4. Красницька О.В. Основи ораторського мистецтва та риторичної комунікації: практикум. Київ: Компринт, 2019. 109 с.
5. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посіб. Львів : Афіша, 2001. 416 с.

Практичне заняття 5.

Презентація кваліфікаційної екранної роботи

Питання для обговорення:

1. Підготовка до виступу.
2. Технічна підготовка до презентації.
3. Апробація презентації.
4. Аналіз виступу і внесення коректив.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Десятник Г.О., Лимар Л.Д. Основи акторської майстерності в екранній творчості: тексти лекцій [науковий редактор доктор наук із соціальних комунікацій Гоян В.В.]. Київ, Інститут журналістики КНУ імені

Тараса Шевченка, 2020. 108 с.

2. Красницька О.В. Основи ораторського мистецтва та риторичної комунікації: практикум. Київ: Компринт, 2019. 109 с.

3. Нікітіна А.В., Барилова Г.К., Кравченко М.В. Риторика: навч. посібник. Старобільськ, 2021. 240 с.

4. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посіб. Львів : Афіша, 2001. 416 с.

5. Ширман Р. Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас. Київ: ЗАТ «Телерадіокур'єр», 2004. 200 с.

6. Ющук І. П. Практичний довідник з українського правопису. 2-е вид., доопр. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 128 с.

7. Карпенко В. Основи редакторської майстерності. Теорія, методика, практика : підручник. Київ : Університет «Україна», 2017. 431 с.

8. Ленська Н. Оформлення списку літератури: правила, стандарти, вимоги, приклади. Блог диджитал-редакторки. 19 січня 2023. URL : <https://digitalredaktor.com.ua/pysmennuctvo/oformlennya-spisku-literaturi.html>

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Семінар є ефективною формою організації навчання у вищій школі. Семінар органічно поєднується з лекціями, вирішує навчальну, розвивальну, діагностично-корекційну і контролюючу функції та дозволяє вирішувати наступні дидактичні цілі:

- поєднання лекцій із самостійною навчально-пізнавальною діяльністю студентів;
- забезпечення системного повторення, поглиблення і закріплення знань за темою;
- розвиток навичок розумової праці, творчого мислення,
- розвиток уміння використовувати теоретичні знання на практиці;
- формування у студентів інтересу до науково-дослідної роботи;
- здійснення діагностики і контролю знань студентів, тощо.

Сучасний семінар – різновид практичного заняття, який передбачає самостійне опрацювання студентами окремих тем і проблем відповідно до змісту навчальної дисципліни та обговорення результатів цього вивчення, представлених у вигляді тез, повідомлень, доповідей, рефератів тощо.

Кількість балів за роботу на семінарському занятті, виконання навчальних завдань нараховується з урахуванням наступних критеріїв:

- якість опанування матеріалом та його осмислення;
- повнота викладу (дотримання висунутих вимог);
- самостійність та своєчасність виконання;

– креативність.

Програмою передбачено проведення семінарів за центральними темами курсу, а саме:

- 1 Планування знімального процесу
- 2 Візуальне рішення та операторська концепція
- 3 Мізансцена та робота з акторами, простором і локаціями
- 4 Монтаж як переосмислення драматургії
- 5 Звукове рішення дипломного фільму.

Семінар 1.

Планування знімального процесу

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- деталізація візуальної концепції;
- технічне та логістичне планування;
- тайм-менеджмент та графік;
- управління організаційними ризиками.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Десятник Г. Від задуму до екрана: тексти лекцій. Київ : КНУ, 2015. 226 с.
2. Горевалов С., Десятник Г. Вступ до спеціальності «Кіно-, телемистецтво»: навчальний посібник. К. : КНУ, 2014. 132 с.
3. Ілляшенко В. Книга режисури. К.: Вік, 2002. 144 с.
4. Організація телевізійного виробництва: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 6.050803 Акустотехніка/ В.С. Лазебний, В.М. Бакіко, О.О. Омелянець; КПП ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2018. 162 с.

Семінар 2.

Візуальне рішення та операторська концепція

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- аналіз ідеї та настрою;
- робота з референсами;
- композиція та кадрування;
- робота з крупностями;
- інструментарій та мотивація руху;
- світлова концепція.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Горевалов С., Десятник Г. Вступ до спеціальності «Кіно-, телемистецтво»: навчальний посібник. К. : КНУ, 2014. 132 с.
2. Горпенко В.Г. Архітектоніка кадру. Кадр. Монтаж. Київ, 1997. 231 с.
3. Десятник Г. Від задуму до екрана: тексти лекцій. Київ : КНУ, 2015. 226 с.
4. Лебедєв О. Пластичність кінематографічного зображення та її складові // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. 2013. Вип. 13. С. 160-168.
5. Ширман Р. Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас. Київ: ЗАТ «Телерадіокур'єр», 2004. 200 с.
6. Шкляревський Г. Вікно у реальність. Режисура аудіовізуальних мистецтв. К. : видавець Карпенко В. М., 2014.
7. Шкляревський Г., Терещенко Ю. Режисура. Морфологія і синтаксис екранних мистецтв. К.: Альма-Прес, 2004. 320 с.

Семінар 3.

Мізансцена та робота з акторами, простором і локаціями

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- геометрія мізансцени;
- взаємодія з камерою;
- драматургія простору;
- робота з актором у кадрі;
- освоєння та трансформація простору;
- логістика та організація на локації.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Борис І.О. Специфіка роботи актора та режисера в українському поетичному театрі та кіно // Культура України. 2016. № 54. С. 286-296.
2. Брюховецька Л.І. Іван Миколайчук. Київ, Видавничий дім «КМ Академія», 2004. 272с.
3. Брюховецька Л.І. Своє/рідне кіно Леоніда Бикова. Київ, В-во «Задруга», 2010. 340 с.
4. Десятник Г.О., Лимар Л.Д. Основи акторської майстерності в екранній творчості: тексти лекцій [науковий редактор доктор наук із соціальних комунікацій Гоян В.В.]. Київ, Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. 108 с.
5. Зубавіна І. Б. Час і простір у кінематографі. Київ : Щек, 2008.
6. Ілляшенко В. Книга режисури. К.: Вік, 2002.144 с.
7. Шкляревський Г. Вікно у реальність. Режисура аудіовізуальних мистецтв. К. : видавець Карпенко В. М., 2014.

8. Шклярєвський Г., Терещенко Ю. Режисура. Морфологія і синтаксис екранних мистецтв. К.: Альма-Прес, 2004. 320 с.

Семінар 4.

Монтаж як переосмислення драматургії

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- монтаж як «третє народження» фільму;
- структура та архітектоніка на етапі збирання матеріалу;
- перевірка цілісності сюжетної арки героя;
- чергування напруги та розслаблення;
- монтажна логіка сцен та переходів.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Брюховецька Л. І. Енергія відродження. Українське кіно 2014-2020. Випуск 13. Київ : редакція журналу «Кіно-Театр», 2022. 248 с.
2. Бурлака В. Історія образу. Мистецтво 2000-х. Київ : Фонд підтримки візуальних досліджень, 2011. 206 с.
3. Горпенко В.С. Монтажене кадрозчеплення. Київ, 1999. 73 с.
4. Десятник Г. Від задуму до екрана: тексти лекцій. Київ : КНУ, 2015. 226 с.
5. Зубавіна І. Б. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. Київ : Інститут проблем суч. мис-ва, 2007. 296 с.
6. Ілляшенко В. Книга режисури. К.: Вік, 2002. 144 с.
7. Олександр Довженко: Маловідомі сторінки / упоряд. В.Н. Миславський. Харків : Дім Реклами, 2015. 260 с.

Семінар 5.

Звукове рішення дипломного фільму

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- звукова концепція та єдність з зображенням;
- музика як драматургічний інструмент;
- закадрова партитура;
- фонові шуми та паузи в темпоритмі монтажу.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Горпенко В.С. Монтажене кадрозчеплення. Київ, 1999. 73 с.
2. Десятник Г. Від задуму до екрана: тексти лекцій. Київ : КНУ, 2015. 226 с.
3. Зубавіна І. Б. Час і простір у кінематографі. Київ : Щек, 2008.

4. Кракауер З. Від Калігарі до Гітлера – психологічна історія німецького кіна. Київ : Грані-Т, 2009. 384 с.

5. Ширман Р. Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас. Київ: ЗАТ «Телерадіокур'єр», 2004. 200 с.

6. Шклярєвський Г., Терещенко Ю. Режисура. Морфологія і синтаксис екранних мистецтв. К.: Альма-Прес, 2004. 320 с.

7. Фощан Т.В., Литвин А.В. Історичні аспекти розвитку дубльованого перекладу у світі та становлення українського дубляжу. *Обрії друкарства*. 2023. №2(14). С.116-126.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Для оволодіння матеріалом курсу окрім аудиторної роботи значна увага приділяється самостійній роботі, яка є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення конкретної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Під час самостійної роботи передбачається:

- ознайомлення та конспектування навчальної літератури;
- перегляд фільмів різних жанрово-видових форм;
- робота з ілюстративним та відеоматеріалом;
- інші форми роботи (у тому числі й творчі).

ТЕМАТИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Вивчення нормативної документації щодо захисту кваліфікаційної роботи
2. Аналітична робота над дослідженням обраної проблематики
3. Написання синопсису українською та англійською мовою
4. Уточнення режисерської експлікації дипломного проєкту. Формулювання теми, ідеї, жанрової тональності та стилістики
5. Розробка візуальної концепції фільму. Підбір референсів, визначення стилю кадрування, кольорової атмосфери
6. Створення розкадровки або шотліста ключових сцен
7. Аналіз локацій та просторового рішення сцен. Вплив середовища на мізансцену та драматургію
8. Підготовка до роботи з акторами.

- Репетиційні методи, уточнення акторських задач і підтекстів
9. Опрацювання темпу та ритму майбутнього фільму
 10. Планування знімального процесу. Календарний план, виробничі ризики, організація роботи групи
 11. Монтажна концепція фільму. Попереднє бачення ритму, структури та логіки збирання матеріалу
 12. Розробка звукового рішення. Атмосфера, шуми, музика, роль тиші
 13. Підготовка до презентації дипломного проєкту. Формування пітчінгу / захисту творчого задуму
 14. Розробка презентації кваліфікаційної екранної роботи

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ТЕКСТОВОЇ ЧАСТИНИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ЕКРАННОЇ РОБОТИ (ПОЯСНОВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ)

Актуальність теми. Актуальність обраної теми – це ступінь її важливості на сучасному етапі для вирішення певних проблем, питань чи завдань. Актуальність дозволяє дати відповіді на такі запитання: «Кому це потрібно?», «Навіщо це потрібно?». Висвітлення актуальності має бути небагатослівне і визначати сутність творчого проєкту для вирішення певної проблеми.

Мовні конструкції до визначення актуальності теми дослідження:

Особливої ваги набуває проблема...

Вибір теми роботи обумовлений...

На даний час існує велика (певна, деяка) кількість досліджень (екранних робіт, статей), присвячених питанню... але вони не відображають...

Проблема залишається однією із складних, суперечливих у сучасній...

Необхідно зазначити аспекти...., щоб пояснити постановку проблеми...

Досі залишаються відкритими питання...

Проте дотепер не було...

Все це зумовило вибір теми екранного проєкту...

Мета роботи. Мета – це запланований результат. Результат повинен бути конструктивним, тобто давати можливість виробляти соціально корисний продукт з кращими показниками якості продукту чи процесу досягнення, ніж було раніше. Мета дослідження пов'язана з його об'єктом і предметом, а також з кінцевим результатом та способами його досягнення. Мовні конструкції до визначення мети дослідження:

Мета полягає у виявленні ...

Метою роботи є розробка ...

Мета роботи – ...

Наявність чітко поставленої мети дослідження дозволяє визначити його завдання.

Завдання роботи – це дії, які необхідно виконати для досягнення визначеної мети. Вони, з одного боку, розкривають сутність теми роботи і послідовно висвітлюються в пунктах змісту, а з іншого пояснюються у висновках, що фіксують і узагальнюють результати їх виконання. Завдання необхідно формулювати чітко, уникаючи над мірної деталізації.

Новизна – це коротка анотація нового (положень або рішень тощо), запропонованих автором особисто.

Цільова аудиторія. Обґрунтування орієнтації на певну цільову аудиторію, особливості глядацької аудиторії, зазначення важливості та актуальності проблем, яких торкається автор у роботі саме для цієї аудиторії глядачів.

Розділи Пояснювальної записки мають включати підрозділи.

Обсяг і структура кожного з розділів кваліфікаційної роботи має бути приблизно однаковою, пропорційною одна одній.

У кінці кожного розділу формулюються висновки.

Перший розділ «Вибір теми та матеріалу для кваліфікаційної екранної роботи» – теоретичний. В ньому здійснюється розширена заявка: мета роботи, обґрунтування вибору жанрової видової форми, матеріал, на основі якого розроблено тематику. Відображається ступінь вивченості теми (проблеми).

Другий розділ «Драматургія та шляхи реалізації в екранному дійстві» присвячений опису творчого задуму, методам і прийомам роботи над візуальним матеріалом, художня концепція. Розділ містить режисерський аналіз літературної першооснови екранного твору та режисерську розробку драматургічної структури (тема, тип конфлікту, лінія розвитку конфлікту, подієва структура тощо). А також перелік дійових осіб, об'єктів зйомки, технічні засоби реалізації творчого задуму.

Третій розділ «Результати реалізації творчого задуму». У ньому має бути представлений опис процесу зйомки, звукового (шумового) оформлення, співвідношення результату та задуму.

Техніка безпеки у галузі. Теоретично-описова частина кваліфікаційного проєкту містить розділ, присвячений техніці безпеки та охороні праці при створенні аудіовізуального твору.

Висновки. У висновках подаються результати виконаної роботи. Вони повинні бути викладені чітко і послідовно у формі тез, відповідно до

поставлених у дослідженні завдань. Результати виконаної роботи повинні бути викладені чітко і послідовно у формі тез, відповідно до висновків із розділів.

Список використаних джерел. Також у Пояснювальній записці має бути представлений список використаних джерел. Перелік джерел наукової, методичної, статистичної та іншої інформації, використаної під час виконання кваліфікаційної роботи, є її невід'ємною частиною. До списку використаних джерел мають бути включені всі першоджерела, на які є посилання у тексті дипломної роботи або використовувалися під час її виконання. Список використаних джерел розміщують в алфавітному порядку і складають відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 з бібліотечної та видавничої справи (Додаток 4).

Додатки. До додатків включається допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття кваліфікаційної роботи: літературний сценарій, режисерський сценарій, афіша, відгук творчого керівника.

ОФОРМЛЕННЯ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ

Обсяг та параметри Пояснювальної записки

Регламентований обсяг тексту, набраного за допомогою комп'ютерної техніки з використанням текстового редактора Word (шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt, міжрядковий інтервал – 1,5).

Об'єм теоретично-описової частини (пояснювальної записки) – 40-45 сторінок.

Параметри сторінки, необхідні для форматування тексту ПЗ

Параметр	Значення
Гарнітура шрифту	Times New Roman
Кегль (розмір шрифту)	14
Відступ основного тексту – зліва /справа / верхній / нижній від краю	45 (40) / 10 (15) / 20 / 20
Відступ першої стрічки абзацу основного тексту	1,25 см
Міжрядковий інтервал для основного тексту	1,5
Міжрядковий інтервал для заголовків розділів і підрозділів	1,5

Кожний розділ починається з нової сторінки.

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту

й підпункту у нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту. У такому ви падку треба здійснювати примусове переміщення тексту на наступну сторінку (комбінація клавіш: Ctrl + Enter).

Кожну структурну частину Пояснювальної записки (але не підрозділи) треба починати з нової сторінки.

З метою забезпечення рівномірної щільності тексту документа рекомендується використовувати м'які переноси рядків у межах абзацу (комбінація клавіш Shift + Enter), примусові переноси слів у реченнях (комбінація клавіш Ctrl + дефіс) та нерозривний пропуск (комбінація клавіш Ctrl + Shift + Пропуск).

Оформлена відповідно до вимог і цілком укомплектована Пояснювальна записка має бути у твердій обкладинці встановленого зразка.

Пояснювальна записка подається в двох примірниках у форматі doc.

Нумерація. Усі структурні частини Пояснювальної записки підлягають наскрізній нумерації.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, таблиць подають арабськими цифрами без нумераційного знаку.

Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці, при цьому відстань від краю сторінки до колонтитула повинна становити 1 см.

Структурні частини кваліфікаційної роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Звертаємо увагу на те, що всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини роботи, нумерують звичайним чином.

Після номера розділу ставлять крапку та друкують заголовок. Розділи нумеруються арабськими цифрами, а підрозділи або параграфи – цифрою розділу і підрозділу через крапку. Підрозділи нумеруються окремо в кожному розділі. Позначення розділів, підрозділів та їх порядкові номери пишуть в одному рядку із заголовком.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Нормативні документи, які регламентують підготовку кваліфікаційної роботи.
2. Положення про бакалаврську кваліфікаційну екранну роботу: вимоги та методичні рекомендації до виконання.
3. Розробка графіку підготовки документації.
4. Затвердження документації до кваліфікаційної екранної роботи.
5. Структура Пояснювальної записки до аудіовізуального проєкту.
6. Обсяг та параметри Пояснювальної записки.
7. Супроводжувальні матеріали до аудіовізуального проєкту (афіша, синопсис, тощо).
8. Основні вимоги до презентації аудіовізуального твору.
9. Методика підготовки презентаційних матеріалів аудіовізуального твору.
10. Підготовка до проходження передзахисту кваліфікаційної роботи: доповідь, презентація, відповіді на питання рецензентів.
11. Вимоги до творчої та технічної якості зображального ряду.
12. Аналітична робота над дослідженням обраної проблематики.
13. Планування знімального процесу.
14. Аналіз локацій та просторового рішення сцен.
15. Візуальне рішення та операторська концепція.
16. Мізансцена та робота з акторами, простором і локаціями.
17. Монтажна концепція кваліфікаційної екранної роботи.
18. Звукове рішення кваліфікаційної екранної роботи.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова

1. Безклубенко С. Відеологія. Основи теорії екранних мистецтв. Київ, 2004. 213 с.
2. Борис І.О. Специфіка роботи актора та режисера в українському поетичному театрі та кіно // Культура України. 2016. № 54. С. 286-296.
3. Брюховецька Л.І. Іван Миколайчук. Київ, Видавничий дім «КМ Академія», 2004. 272с.
4. Брюховецька Л.І. Своє/рідне кіно Леоніда Бикова. Київ, В-во «Задруга», 2010. 340 с.
5. Брюховецька Л. І. Енергія відродження. Українське кіно 2014-2020. Випуск 13. Київ : редакція журналу «Кіно-Театр», 2022. 248 с.
6. Вайно М. Е. Сценарна майстерність: написання п'єси; написання кіносценарію: Навчальний посібник. Книга 1. Івано-Франківськ: Місто-НВ, 2015.232 с.
7. Годунок З. Літературне редагування (практикум) : навч.-метод. посіб. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. 104 с.
8. Голосовська Г. Г. Українська мова для всіх : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2013. 216 с.
9. Горевалов С., Десятник Г. Вступ до спеціальності «Кіно-, телемистецтво»: навчальний посібник. К. : КНУ, 2014. 132 с.
10. Горпенко В.Г. Кіносценарій як специфічна форма організації дії. Київ, 1999. 21 с.
11. Горпенко В.С. Монтажене кадрозчеплення. Київ, 1999. 73 с.
12. Горпенко В.Г. Функції кольору в кіно та телебаченні. Київ, 1999. 55 с.
13. Горпенко В.Г. Архітектоніка кадру. Кадр. Монтаж. Київ, 1997. 231 с.
13. Госейко Л. Історія українського кінематографа 1896-1995. Київ : KINO-KOLO, 2005. 464 с.
15. Гоян В.В. Типові та жанрові особливості інформаційної телепрограми: посіб. для студ. Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2001.
14. Десятник Г. Від задуму до екрана: тексти лекцій. Київ : КНУ, 2015. 226 с.
15. Десятник Г.О., Лимар Л.Д. Основи акторської майстерності в екранній творчості: тексти лекцій [науковий редактор доктор наук із соціальних комунікацій Гоян В.В.]. Київ, Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. 108 с.
16. Зубавіна І. Б. Час і простір у кінематографі. Київ : Щек, 2008.
17. Зубавіна І. Б. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. Київ : Інститут проблем суч. мис-ва, 2007. 296 с.
18. Ілляшенко В. Книга режисури. К.: Вік, 2002.144 с.
19. Красницька О.В. Основи ораторського мистецтва та риторичної комунікації: практикум. Київ: Компринт, 2019. 109 с.

20. Лебедев О. Пластичність кінематографічного зображення та її складові // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. 2013. Вип. 13. С. 160-168.
21. 23.Ленська Н. Оформлення списку літератури: правила, стандарти, вимоги, приклади. Блог диджитал-редакторки. 19 січня 2023. URL : <https://digitalredaktor.com.ua/pysmennystvo/oformlennya-spisku-literaturi.html>
22. Організація телевізійного виробництва: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 6.050803 Акустотехніка/ В.С, Лазебний, В.М. Бакіко, О.О. Омелянець;КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 162 с.
23. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посіб. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
24. Слободян В.Р. Кіноактор і сучасність. Київ, Мистецтво, 1987. 283 с.
27. Ширман Р. Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас. Київ: ЗАТ «Телерадіокур'єр», 2004. 200 с.
25. Радченко А.І. Методичні рекомендації щодо нового стандарту «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (ДСТУ 8302:2015) / А.І. Радченко ; ВД «Академперіодика» НАН України. 2-ге вид., доповн. К. : Академперіодика, 2017. 18 с.
26. Шкляревський Г. Вікно у реальність. Режисура аудіовізуальних мистецтв. К. : видавець Карпенко В. М., 2014.
27. Шкляревський Г., Терещенко Ю. Режисура. Морфологія і синтаксис екранних мистецтв. К.: Альма-Прес, 2004. 320 с.
28. Ющук І. П. Практичний довідник з українського правопису. 2-е вид., доопр. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 128 с.
29. Epstein E.J. The Hollywood economist: The hidden financial reality behind the movies. New York: Melville House, 2012. 213 с.
30. Villi M., Picard R.G. Transformation and Innovation of Media Business Models. *Making Media. Production, Practices, and Professions* / Ed. M. Deuze, M. Prenger. Amsterdam: Amsterdam University Press B.V., 2019. P. 121-132.

Додаткова

31. Безгін І. Д. Мистецтво і ринок. Київ : ВВП «Компас», 2005. 544 с.
35. Брюховецька Л.І. Кіномистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ, Логос, 2011.391 с.
32. Бурлака В. Історія образу. Мистецтво 2000-х. Київ : Фонд підтримки візуальних досліджень, 2011. 206 с.
33. Вишеславський Г. А., Сидор-Гібелінда О. В. Термінологія сучасного мистецтва. Означення, неологізми, жаргонізми сучасного візуального мистецтва

України. Париж-Київ, 2010. 416 с.

34. Жадько В. О. Журналістика та основи редакторської майстерності : навч. посіб. Київ : Знання, 2013. 271 с.

35. Кракауер З. Від Калігарі до Гітлера – психологічна історія німецького кіна. Київ : Грані-Т, 2009. 384 с.

36. Левко У.Е. Герменевтичні аспекти кіноінтерпретації художнього твору (на матеріалі екранізації художньої прози Станіслава Лема): автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.06. Т., 2010. 20 с.

37. Олександр Довженко: Маловідомі сторінки / упоряд. В.Н. Миславський. Харків : Дім Реклами, 2015. 260 с.

38. Сидоренко В. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань : Розвиток візуального мистецтва України ХХ–ХХІ століть / Ін-т проблем сучасного мист-ва ; Акад. мистецтв України. Київ : ВХ [студіо], 2008. 187 с.

39. Фощан Т.В., Литвин А.В. Історичні аспекти розвитку дубльованого перекладу у світі та становлення українського дубляжу. *Обрії друкарства*. 2023. №2(14). С.116-126.

Інформаційні ресурси

40. Державне агентство України з питань кіно – URL: <https://usfa.gov.ua/>

41. ДетекторМедіа – URL: <https://detector.media>

42. Інтернет-журнал про авторське кіно «Cineticle» – URL: <http://cineticle.com/>

43. Креативна Європа – URL: <https://www.culturepartnership.eu/>

44. Національна спілка кінематографістів України –

45. URL: <https://www.ukrkino.com.ua/home/>

46. Національний інститут стратегічних досліджень –

47. URL: <https://niss.gov.ua/>

48. European Audiovisual Observatory –

49. URL: <https://www.obs.coe.int/en/web/observatoire/>

50. The Hollywood Reporter – URL: <https://www.hollywoodreporter.com/>

51. Variety – URL: <https://variety.com/>

Оформлення титульної сторінки Пояснювальної записки

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Факультет аудіовізуального мистецтва
Кафедра кінотелережисури та сценарної майстерності

ЗАТВЕРДЖУЮ
до захисту перед ДЕК
завідувач кафедри
В.Н.Миславський
«___» _____ 2025 р.

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ЕКРАННОЇ)**

«НАЗВА»

на здобуття першого рівня вищої освіти
БАКАЛАВР

зі спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво і виробництво»
за напрямом підготовки 02 «Культура і мистецтво»
ОП «Режисура телебачення»

Виконав (-ала) студент(-ка) 4 курсу

ПІБ

Творчий керівник: _____ ПІБ
науковий ступінь, вчене звання (почесне звання), посада (підпис)
Рецензент: _____ ПІБ
науковий ступінь, вчене звання (почесне звання), посада (підпис)

Харків, 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗДІЛ I. ВИБІР ТЕМИ ТА МАТЕРІАЛУ ДЛЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	Ошибка! Закладка не определена.
1.1. Мета екранної роботи.....	Ошибка! Закладка не определена.
1.2. Тематика роботи.....	Ошибка! Закладка не определена.
1.3. Матеріал, на якому розроблено тематику	Ошибка! Закладка не определена.
1.4. Методологія творення роботи	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗДІЛ II. ДРАМАТУРГІЯ ТА ШЛЯХИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ В ЕКРАННОМУ ДІЙСТВІ	Ошибка! Закладка не определена.
2.1. Сценарний план екранної роботи....	Ошибка! Закладка не определена.
2.2. Режисерський аналіз біографії головного героя..	Ошибка! Закладка не определена.
2.3. Творчий задум	Ошибка! Закладка не определена.
2.4 Режисерський сценарій та операторська експлікація	Ошибка! Закладка не определена.
2.5 Вимоги до якості (творчої та технічної) зображального ряду та способи їхнього досягнення.....	Ошибка! Закладка не определена.
2.6 Технічні засоби реалізації творчого задуму	Ошибка! Закладка не определена.
2.7 Опис етапів виконання роботи	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗДІЛ III. РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ЗАДУМУ	Ошибка! Закладка не определена.
3.1 Естетична якість екранного твору....	Ошибка! Закладка не определена.
3.2 Технологія виробництва та її вплив на естетичну якість твору.	Ошибка! Закладка не определена.
3.3 Співвідношення результату та задуму	Ошибка! Закладка не определена.

РОЗДІЛ IV ТЕХНІКА БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ НА ТЕЛЕВІЗІЙНОМУ ВИРОБНИЦТВІ Ошибка! Закладка не определена.

4.1 Нормативна основа принципів безпеки життєдіяльності та охорони праці в Україні..... **Ошибка! Закладка не определена.**

4.2 Організаційна робота з охорони праці та безпеки життєдіяльності **Ошибка! Закладка не определена.**

4.3 Правила експлуатації технічних засобів телебачення **Ошибка! Закладка не определена.**

4.4 Обов'язки змінного експлуатаційно-технічного персоналу та режисерської бригади у процесі нормальної роботи обладнання **Ошибка! Закладка не определена.**

РОЗДІЛ V. РОЗРАХУНОК ВИТРАТ НА ВТІЛЕННЯ ПРОЕКТУ Ошибка! Закладка не определена.

ВИСНОВКИ Ошибка! Закладка не определена.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ Ошибка! Закладка не определена.

ДОДАТКИ..... Ошибка! Закладка не определена.

АФША..... Ошибка! Закладка не определена.

ВІДГУК..... Ошибка! Закладка не определена.

Додаток 3
Структура вступу

ВСТУП

Актуальність теми

Конфлікт

Мета роботи

Завдання екранної роботи

Цільова аудиторія роботи

Жанр роботи

Хронометраж

Додаток 4

Приклад оформлення використаної літератури
(відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 –
книга, наукова стаття, збірник наукових праць, навчальний посібник)

До списку використаних джерел мають бути включені першоджерела, на які є посилання у тексті дипломної роботи або використовувалися під час її виконання.

1. Борис І.О. Специфіка роботи актора та режисера в українському поетичному театрі та кіно // *Культура України*. 2016. № 54. С. 286–296.
2. Брюховецька Л.І. Іван Миколайчук. Київ, Видавничий дім «КМ Академія», 2004. 272с.
3. Брюховецька Л.І. Своє/рідне кіно Леоніда Бикова. Київ, В-во «Задруга», 2010. 340 с.
4. Горпенко В.Г. Функції кольору в кіно та телебаченні. Київ, 1999. 55 с.
5. Госейко Л. Історія українського кінематографа 1896-1995. Київ : КІНО-КОЛО, 2005. 464 с.
6. Десятник Г. Від задуму до екрана: тексти лекцій. Київ : КНУ, 2015. 226 с.
7. Десятник Г. О. Основи екранної документалістики: тексти лекцій. Київ: Вид-во КНУ, 2016. 288с.
8. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: підручник; 2-е вид., перероб. і допов. Львів: ПАІС, 2004. 268 с
9. Зубавіна І. Б. Час і простір у кінематографі. Київ : Щек, 2008.
10. Ілляшенко В. Книга режисури. Київ: Вік, 2002. 144 с.
11. Лебедев О. Пластичність кінематографічного зображення та її складові // *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого*. 2013. Вип. 13. С. 160–168.

12. Мащенко І.Г. Телевізійні аномалії. Мас-медійні історії в деталях. Київ: вид-во Телерадіокур'єр. 2005. 216 с.
13. Мащенко І. Г. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу. Київ: Україна, 2006. 384 с.
14. Нариси з історії кіномистецтва України / редкол.: В.Сидоренко (голова) та ін. Київ : Інтертехнологія, 2006. 864 с.
15. Олександр Довженко: Маловідомі сторінки / упоряд. В.Н. Миславський. Харків : Дім Реклами, 2015. 260 с.
16. Організація телевізійного виробництва: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 6.050803 Акустотехніка/ В.С. Лазебний, В.М. Бакіко, О.О. Омелянець. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 162 с.
17. Погребняк Г.П. Кіно, телебачення та радіо в сценічному мистецтві : підручник. Київ, НАКККіМ, 2017. 392 с.
18. Роздобудько І., Санін О. Кіно на папері. Київ : Нора-Друк, 2016. 288 с.
19. Слободян В.Р. Кіноактор і сучасність. Київ, Мистецтво, 1987. 283 с.
22. Ширман Р. Н. Телевізійна режисура. Майстер-клас. Київ: ЗАТ «Телерадіокур'єр», 2004. 200 с.
23. Шкляревський Г. Вікно у реальність. Режисура аудіовізуальних мистецтв. Київ : видавець Карпенко В. М., 2014.
24. Шкляревський Г., Терещенко Ю. Режисура. Морфологія і синтаксис екранних мистецтв. Київ: Альма-Прес, 2004. 320 с.
25. Северин Л.І. Основи техніки безпеки при виготовленні радіоелектронної апаратури: навчальний посібник. Вінниця: ВДТУ, 1998. 146 с.
26. Bordwell D., Staiger J., Thompson K. The Classical Hollywood Cinema: Film Style and Mode of Production to 1960. New York, 1985. 652 p.
27. Robert C. Allen, Gomery Douglas. Film History: Theory and Practice. New York, San Francisco, 1985. 276 p.

Навчально-методичне електронне видання

ПЕРЕДДИПЛОМНИЙ СЕМІНАР

ПРОГРАМА

та навчально-методичні матеріали
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за спеціальністю
021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»,
галузь знань 02 «Культура та мистецтво»

Освітньо-професійна програма КІНОТЕЛЕРЕЖИСУРА

Укладачі:

Черкасова Н.О., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри
кінотелережисури та сценарної майстерності

Нікулін Р.В., викладач кафедри кінотелережисури та
сценарної майстерності

Комп'ютерний набір: Н. Черкасова

Видається в авторській редакції

Адреса видавця:
ХДАК, Україна, 61057, м. Харків, Бурсацький узвіз, 4
тел. (057)731-13-85. e-mail: nmr-academy@xdak.ukr.education